

PÉCSI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Munkácsy-Mihály-u. 10.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Szerkesztőségi telefon 109. sz. — Kiadóhivatali telefon 27. sz.

Felelős szerkesztő.
LENKEI LAJOS.

Előfizetési árak: Egész évre 24 korona. Félévre 12 kor.
Negyedévre 6 korona. Egy óra 2 korona.
Egyes szám ára 10 fillér. — Nyílt-tér sora 60 fillér.

Merénylet Tisza István gr. ellen.

Pécs, június 7.

A magyar képviselőház tárgyalótermében ma délelőtti 11 óra után az eddigiekkel is elszomorítóbb esemény történt, melyről külön kiadásunkban a déli órákban hírt adván, valóságos megrázkódtatás szállta meg a lakosokat. Egy, a képviselőház terméből kikeresztelt képviselő, Kovács Gyula, akinek ékezetes temperamentuma mintegy bevezetője volt a további eseményeknek, a halálom dacára behatolt a képviselőházba és revolveréből három lövést intézett Tisza István gróf, a képviselőház elnöke ellen. A lövések nem találtak, de a merénylet, teljes tudatában tette következményeinek, örületeiben, hogy tán reá vár ahonnan főladata, revolveréből kétszer önmagára lőtt és a teremőrök a merénylet véres fejével kivitték a teremből, — mire Tisza István gróf folytatta az ülést.

Hét óra óta Budapesten, vidéken beszéltek arról az állítólagos merényletről, melyet Tisza István gróf ellen elkövettek. Ugyanannyiszor, amennyiszor telefonon a parlamenti események iránt érdeklődtek nálunk, jött a kérdés: Igaz-e, hogy Tisza ellen revolvermerényletet követtek el. Nem győztük e hír megcáfolását, mert bármennyire elfajultak is a szövegnyelvények, bármennyire hiszünk is egyes ellenzéki vezérek fanatizmusában, erős lelki háborgásban és fölindulásban, annyi önmérsékletet és higgadságot, józan megfontolást mégis mindenkinek tulajdonítunk, hogy *gyilkosságra* még se vetemedik és ha a képviselőház a legszenvedélyesebb izgalmak színhelye is, bármint háborognak is a kedélyek, de a merénylet nem fegyvere a magyar politikának, még akkor se, amikor az emberek nem tudják már, mit cselekedjenek, hogy vélt, vagy igazi sérelmeket megtoroljanak. De a beszéd, a merénylet híresztelése oly *szuggesztív hatás*sal volt Kovács Gyulára, akiről már első incidensénél is hallhattuk, hogy nem ura saját elhatározásainak, hogy igazzá akarta tenni a híresztelést és elkövette azt a merényletet, mely a magyar parlament történetében egyedül áll, de a *világ parlamentjeinek története se mutat egyetlen esetet se*, amikor a népképviselő választott elnökéig merénylet alakjában ért volna föl a legféltetlenebb gyűlölködés, az elnök mindenki és mindenek fölött álló személyéig. A magyar parlamenti élet eldurvulásának, az azt másfél évtizede igazi rendeltetésétől való elvonásának tudható be a mai merénylet, mely hogy megtörténhetett, sötétebb szegényfoltja parlamentünknek, mint hogy erőszakkal kellett abban a véderőjavaslatokat elintéztetni. — Hogy a merénylet tette elkövetése után önmagára emelt fegyvert, tettének következményei elől a halálban keresve menekedtek, még elszomorítóbbá teszi ezen esetet, mert arról tesz tanúságot, hogy a fanatizmus még arra is képes, hogy *martirokat* teremtsen egy tévhit szolgálatában, amikor ezen martiriummal nem vihetik előbbre a haza javát, nem állíthatják meg utján az evolúciót, a dolgok természetes fejlődését, melynek be kell következnie, mivel a fagy sem tarthat örökké és a napsugaras időjárást is viharok váltják föl a természet rendje szerint.

Mélyen fájjaljuk a mai tragikus esetet és Kovács Gyulában most már nem a föltűnni vágyó fiatal népképviselőt, hanem hitének és meggyőződésének fanatikusát látjuk, aki évek óta bele élte magát abba a gondolatba, hogy Tisza István gróf veszedelme a magyar szabadságnak és ezen gondolat hatása alatt előbb a választására kitett urnát akarta fölborítani, nehogy Tisza megválasztható legyen, most pedig extázisában elkövette mai, reá nézve végzetes tettet, melynek végkövetkezményeit is levonta magára. Vérről áztatta, önvérével a parlament porondját, vajha ezen vérből, melynek kiontatása mindenképpen fölösleges volt, a kölcsönös megértés és békülékenység virágja fakadna, és elcsillannának a kavargó szenvedelmek, az ádáz gyűlölködés!

Ne essen ma arról szó, kinek van igaza. Justh Gyulának-e, vagy Tisza Istvánnak. Justh Gyulának-e, aki erős meggyőződéssel, küldetésbe vetett hitével utját állta a parlament munkaképességének, vagy Tisza Istvánnak-e, aki egyéni súlyának teljes latba vetésével, fanatikus önfeláldozással, vasakarral helyre akarja állítani a parlament gépezetét — minden áron. Hogy Kovács Gyulát a mostani parlamenti küzdelem kihozta sodrából, napok óta tudtuk. Legjobb tudták ezt hozzátartozói, akik már a minapi események behatása alatt lehozták Dombóvárra. Akik együtt utaztak a családdal, minden orvosi szakvélemény nélkül is láthatták, hogy Kovácsot át meg átvjárta a politikai szélsőséges fanatizmus és tudniok kellett azt is, hogy veszélyes lehet Kovácsot visszaengedni a most forrongó politikai kráterhez, melynek kiömlő lávatömege még fokozni fogja Kovács Gyula nagyfokú idegességét. Meg kellett volna hiusítani, hogy ezen reá veszedelmes helyhez közel juthasson. Ezt bizonyára meg is kísérelték, de, sajnos, eredmény nélkül, és ime, itt a szomorú következmény. Könnyen megeshetett volna, hogy az első *igazi* áldozata a mi parlamenti életünk elfajulásának nem épen ő lett volna! De szerencsére golyói célt tévesztettek. — És el se tudjuk képzelni, hogy ezen az uton menjenek tovább a dolgok. El kell végre jönnie a jobb meggyőződésnek és a nemzet vezéreinek meg kell találni a mai borzalmas káoszról a kivezető utat, és Kovács Gyula tragikus önfeláldozásának ezen egy pozitív eredményt gyorsan, késedelem nélkül meg kell érlelnie.

Rálöttek Tisza Istvánra.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónk express- és telefon-jelentése. —

Budapest, június 7.

Tisza István gróf öt perccel tizenegy óra előtt megjelent az elnöki emelvényen. A munkapárti padokon körülbelül hetvenen nyolcvan ülték. Gyér taps fogadta az elnököt. Tisza megrázza a csengőt, a szokásos formázások között megnyitja az ülést, majd így szól:

— Tisztelt Ház! A mai ülés megnyitását ismét sajnálatos incidensek késleltették. Rövid jelentést vagyok kénytelen tenni a Háznak. ...

Ebben a pillanatban a teljesen üres

baloldali padszakasz sorai közé ugrott a baloldali újságírók karzatán áthatolva és a páholy ajtaját felszakítva, Kovács Gyula, a legelőször kitiltott képviselő. Képéből kikelve s egész testében remegve, kiáltja gróf Tisza István felé:

— Van még itten egy ellenzéki képviselő!

A meglepetéstől elhalgatott Tisza István gróf a jobboldalon a képviselők elámultak.

Ebben a pillanatban Kovács Gyula magasra emelt egy revolvert s hirtelen kinyújtva azt az elnöki emelvény felé, rálőtt gróf Tisza Istvánra. A golyó nem talált. Rettenetes pillanat volt. A dörrenés megriasztotta a képviselőket a jobboldalon és a karzaton a közönséget. Mindenki felugrott. Nem telt bele egy szempillantás és Kovács Gyula ismét elsütötte revolverét. Megint Tisza Istvánra célzott. Ez a golyó is messze süvített el az elnöktől. A rémes kavarodásban a munkapártiak felugráltak, össze-vissza futkostak, sokan Tisza felé rohantak, mindenkinek az volt első gondolata, hogy hátha talán megsebesült az elnök. Kovács Gyula ott állott a baloldali padsorok között. Most *harmadszor is eldördült a revolver*. Azt hitte mindenki, hogy nem Kovács Gyula lőtt. Ugy látszott, hogy valaki jobbfelől vette célba a merénylet képviselőt. Pedig nem ez történt.

Kovács Gyula föbelötte magát. Golyója átviharozta a fejét és ő végigvágódott a padsorok között. Csak most ocsudtak föl rémületükből a munkapárti képviselők, Tisza István gróf pedig krétafehéren, mozdulatlanul ült az elnöki székekben.

Jobboldaltól a terem közepéig rohantak egyesek, elsőnek Kubinyi Géza, utána Pekár Gyula. Öklüket rázták s egymáson gázolva keresztül, futottak a baloldalra, s rávetették magukat a földön heverő Kovács Gyulára. Nem is vették észre, hogy Kovács Gyula halántékából patazik a vér, nem is sejtették, hogy föbe lötte magát. Mindannyian rávetették magukat a földön heverő, halálos sebtől vérző merénylet képviselőre, rudgalták, agyba főbe verték. A baloldalon ülő újságírók helyeikről felugráva, figyelmeztették a dühükben elvakult és elvadult munkapártiakat:

— Ne bántsák! Agyonlőtte magát!

Azok csak rudgalták és taposták tovább a mozdulatlanul fetregő Kovács Gyulát.

Nagy Sándor szinte önkívületben és toporzékolva ordította:

— Nem kell sajnálni a kutyát! Nem bánjuk, ha agyonlőtte is magát! Szét kell tépni a kutyát!

Most már látták, hogy a merénylet halántékából szivárog a vér s egész arcát előntötte, de még folyvást rudgalták és ütötték. Másokban, akik hátrább állottak, felébredt az emberi érzés s eltuszkolták azokat, akik rudgalták a súlyosan sebesültet. Emezek is észbekaptak és megdöbbentek. Néhányan felnyalábolták Kovács Gyulát, gondosan felémelték és kifelé vitték a folyosóra.

A merénylet öngyilkos képviselő eszméletlen volt.

Alföldy Béla dr., a képviselőház orvosa hamar előkerült s intézkedéseket tett, hogy Kovács Gyulát vigyék az orvosi szobába. Képviselők tették meg a sebesültnek ezt az emberséges szolgálatot. A munkapárt oldalán a képviselők percekig nem tudtak magukhoz térni a rémülettől. Mikor már kivitték a

teremből Kovács Gyulát, a jobboldalon még mindig nem tudták, mi történt. Kivülről a folyosóról berohantak néhányan a hírrel:

— Föbelötte magát! Haldoklik!

Uj megdöbbenés. A kormánypártiak táborán az elszerűnködés morajlott végig. A folyosóról egy munkapárti képviselő egyenesen felszaladt az elnöki dobogóra és néhány szóval jelentette gróf Tiszának:

— Föbelötte magát, sebe talán halálos!

Erre gróf Tisza István *felfüggesztette az ülést.*

Az első lövés hallatára Tisza Istváné a karzaton annyira megrémült, hogy hangosan sirni kezdett; vele együtt Bölönyi Józsefné is. Később, amikor megtudta, hogy Tiszának nem történt semmi baja, megnyugodott, de azután is gyakran törölgette szemét. A szemtanúk egybehangzó megállapítása szerint összesen *hat lövés dördült el.* Hármat Tisza felé irányzott Kovács Gyula, két golyót a saját fejébe röpített és a mikor a munkapártiak dulakodtak vele, hatodszor is elsült a fegyver.

A jobboldalról a képviselők kiözönlöttek a folyosóra, a karzatok közönsége is felkerekedett, rohanvást ment kifelé és sokan parkodtak lejönni a képviselők folyosójára, hogy híreket halljanak.

Mikor Kovács Gyulát kivitték a teremből, Nagy Sándor, Kubinyi Géza, Kiss Ernő és más munkapárti képviselők a baloldali hírlapírók páholyában ülő képviselőházi tudósítókhoz rohantak. Nagy Sándor, Kiss Ernő és Kubinyi Géza a hírlapírókra rivaláltak.

Méltatlankodva tiltakoztak a gyanúsítás ellen a megrálgalmazott hírlapírók és megbotránkozva utasították vissza a támadást. Valamennyien állították, hogy sejtelmük sem volt róla és nem látták, mikor Kovács Gyula a padok közt a hírlapírói páholyon át berontott a terem baloldalára. — A képviselők beugráltak a hírlapírói páholyba és taszigálni kezdték az újságírókat. Azok pedig letették ceruzájukat, otthagyták írásait és valamennyien kivonultak a karzatról.

Az orvosi szobában Alföldy Béla dr. első segítségben részesítette a súlyosan megsebesült merénylő képviselőt. Az ajtó előtt gyülekezett mindenki, képviselők és hírlapírók várták belülről a híreket. A golyó a jobb halántékon ment be, a vérzést elállítják. Kovács ott fekszik teljesen merev tagokkal. Telefonáltak a mentőkért. Kovács ezalatt mozdulatlanul, majdnem lélekzet nélkül fekszik. Oráját, láncát a háznagyi hivatalnak adják át. Megérkezik Beniczky rendőrfelügyelő és Nagy Kálmán dr. így szól hozzá:

— Jelentse a kegyelmes urnak, hogy pulzusa van, de csak percek kérdése, hogy meddig él.

Az orvosi szoba bejáratánál siri csendben állott néhány ellenzéki képviselő és újságíró. Egyszerre kitarul az ajtó, két teremszolga hordágyon hozza Kovács Gyulát. Fekete ruhában, fekete cipőben, mellén összefont karokkal, összeszorított ajakkal feküdt a hordágyon. Fehér inge, fehér inggallérja egészen összeázott a pirosuló meleg vértől.

A teremszolgák a baloldali folyosón viszik végig. Kísérik az orvos, Beniczky Tamás rendőrfelügyelő és a rendőrök. Nyomában Somsich Tihamér gróf és néhány újságíró. Mikor a szomorú menet a keresztfolyosóhoz ér, fekete megszokott papi öltözetében odalép Hock János. Jobbkezevel magasra emeli fekete kalapját, halkán, de nagy nyomatékkal mondja:

— Éljen!

Majd néhány lépést tesz, kalapját letéve csak mozgó, de nem beszélő ajakkal *áldást mond Kovácsra.* Az elnöki terem ajtaja előtt viszik el Kovács Gyulát. Az orvos megállítja a menetet, megfogja Kovács jobbkezeit:

— *Nincs pulzusa — szól.* —

Egy újságíró lehajol Kovács arcához:

— Még léleklzik — mondja és észrevehető, hogy Kovács mindkét szempillája gyöngén remeg. Halálveríték lepi el arcát, állanak

gödrében összegyűl a víz, arca ólomszürkévé válik. Jobbkeze görcsösen megrémeg. A teremszolgák a hordágygal a terem előtt haladnak el. A haldokló borzasztó látványa szinte elviselhetetlenné válik. Az újságírók és képviselők hangosan felzokognak. Meglett férfiak könnybeborult szemmel, elcsukló zokogással fordulnak el.

Egynegyed 12 órakor megtörtént az a páratlan eset, hogy a magyar parlamentnek a képviselőknek való bejárója elé egy mentőkoci gördült. A mentőorvosok Löbl dr. vezetése alatt elhagyták a kocsi és ápoló kíséretében rohantak fel a parlamentbe. Az orvosi szobába mentek, ahová időközben Kovács Gyulát szállították.

A mentőkoci megérkezése a parlament elé óriási izgalmat és konsternációt okozott. A parlament környéke körül a kávéházak rollóit leeresztették, az üzleteket becsukták, a kereskedők és személyzeteik kirohantak az utcára és sűrű sorokban vegyültek össze a hivatalnokokkal, akik mind elhagyták irodájukat és letódultak a parlament köré. A közlekedés a gazdasági és ipari élet néhány percére valósággal megbénult annak a hírére, hogy a parlamentben merénylet történt és az áldozatot mentők viszik oltalom alá. Az országháza előtt új csapatok érkeztek és a készenlétben álló rendőrlégénységgel megszorították az őrségek számát. Féltilenkettő után sápadtan érkezett a Ház elé Boda Dezső dr. főkapitány és besietett a parlamentbe. A képviselőház körül örködő rendőrtisztviselők a merénylet híréből kezdve még egy lelket sem engedtek a kapun át; még azokat a képviselőket sem, akik nincsenek a parlamentből kitiltva.

Szünet alatt Boda Dezső főkapitány embereivel körülfárta a termet és megállapította a merénylet körülményeit. Az Est munkatársának kérdésére a főkapitány így nyilatkozott:

— Összesen öt lövés történt, mind az öt Kovács Gyulától. Az egyik golyó az előadói emelvény fájában van, a 3-dik az elnöki emelvény felső részében, az elnöki asztal legfelső peremén. Ha mintegy ujjnyira feljebb megy, Tiszát éri. A 4-dik lövés az ellenzéki padokba furódott, az 5-diket a szerencsétlen ember a saját fejébe röpítette, amikor már fogták.

A mentők háromnegyed tizenkét órakor Kovács Gyulát a Herczel-szanatóriumba vitték, ahol egyenesen a II. emeleten levő Röntgen-laboratóriumban helyezték el. Ott mellé bocsátották sógorát, Gonda Henrik drt. Kovács egy pillanatra eszméletre tért és nagynehezen, szakgatott hangon ezeket mondotta:

— Menjenek mindnyájan el innen! Hagyjanak egyedül! Hagyjanak meghalni, bocsássanak meg...

A szanatóriumból azonnal értesítették Herczel dr. tanárt.

Herczel tamár maga operálta meg Kovácsot. Herczel az operáció után a következőket jelentette ki:

— Az operáció kitünően sikerült. A golyót, amely átszakította a kopocsnyacsontot, sikerült eltávolítani és ha komplikációk nem állanak be, akkor biztosra lehet venni a felépülést.

Herczel tanár a Bud. Tud. utján nyilatkozatot adott közzé, hogy megvizsgálta Kovács Gyula testét és azon a lövéseken kívül egyéb külerőszak nyomát nem találta, csupán a jobb karján látható öt ujj nyoma, ami azt jelenti, hogy valaki erősen megfogta. — A beteg nyugodtan elaludt. *Állapota egyre javul* és így mindig több a remény arra, hogy életben marad.

Justh Gyula *Bakonyi* Samu kíséretében az utcai nép folytonos éljenzése közben ment a Herczel-szanatóriumba, azonban nem engedték be Kovácshoz, mert a vizsgálóbíró még nem hallgatta ki. A rendőrség részéről először Boda Dezső főkapitány érkezett a szanatóriumba.

— Legyen nyugodt — mondta a főka-

pitány — csak hivatalos kötelességemet teljesítem, amikor meglátogatom.

— Köszönöm — mondta Kovács — csak annak örülök, hogy Tisza él.

Ezután megérkeztek Sándor László-rendőrkapitány és Labek vizsgálóbíró, akik kihallgatták Kovácsot.

— *Napok óta nem hagyott már nyugodni az a gondolat, hogy meg kell ölni Tiszát. Nyugodt vagyok!* Azonban ma még sem akartam megölni Tiszát. Csak nyomatékosan akartam figyelmeztetni az ellenzék küzdelmének komolyságára és a magam halálával akartam helyt adni a nemzet elkeseredésének.

Labek vizsgálóbíró még ma átíratilag kérte Kovács mentelmi jogának felfüggesztését, hogy intézkedni lehessen letartóztatása iránt. Ezzel kapcsolatban szó volt arról is, hogy átszállítják a rabkórházba, Herczel tanár azonban kijelentette:

— Én mint orvos, ezt meg nem engedhetem mindaddig, míg a beteg nincs túl a veszélyn.

Kovács tehát ott marad a Herczel-szanatóriumban, ahol állandóan két detektív őrzi.

Délután 6 órakor meglátogatta a beteget Justh Gyula és Zichy Aladár gróf.

— Nem sajnálom magamat. Nyugodtan halok meg, sőt szeretnék meghalni, csak azt nem szeretném, ha cselekedetemmel ügyeteknek ártottam volna.

Kovács családja megcáfolja azokat az ellenőrizhetetlen forrásból származó híreket, mintha Kovácsot az anyagi romlás elől való menekülés késztette volna tettének elkövetésére. Kovács vagyonszerűsége, akinek sohasem voltak anyagi gondja. A család ezenkívül bűnvádi feljelentést tett Nagy Sándor ellen, aki Kovácsot a merénylet elkövetése után rugdosta. Valamint bűnvádi eljárást indítottak Kovács nevében Tisza István gróf ellen is közokirathamisítás miatt, mivel a multkori urnaügyből kifolyólag azt vetette bele a naplóba, hogy a Ház elhatározta Kovács ellenében a bűnügyi eljárás megindítását, holott a Ház ezt a határozatot nem mondta ki.

A délelőtti ülés.

Az összes ellenzéki képviselők tíz órakor akadálytalanul bevonultak az ülésterembe, de tíz perc múlva Pavlik Ferenc rendőrfelügyelő vezetésével bevonult 150 rendőr s kivezettette mindazokat a képviselőket, akik házhatározattal ki vannak zárva. Féltilenkettőkor

Tisza István gróf elnök felment az elnöki emelvényre, de ebben a pillanatban az egész baloldalon olyan tomboló vihar tört ki, hogy az ülést meg se nyithatta. Tíz percig tartott ez a zaj, amikor is elnök elhagyta az üléstermet. Néhány perc múlva újra bevonultak a rendőrök s Pavlik felügyelő felszólította a huszonekét képviselőt, hogy elnöki rendeletre távozzanak a teremből.

— Csak az erőszaknak engedünk — hangzottak a felkiáltások, de a következő pillanatban Apponyi Albert gróf vezetésével tüntetően kivonult az egész ellenzék.

Mikor a terem egészen kiüresedett, Tisza gróf elnök megnyitván az ülést, bejelentette, hogy a Ház ismét *sajnálatos eseményeknek volt színhelye....*

Ebben a pillanatban történt Kovács Gyula *rémlette s mikor az izgalom valamennyire lecsillapodott,*

Elnök így folytatta: *Egy örült rémlette* történt itt, amelyért önmaga ítélkezett, amikor kivonta magát a büntető igazságszolgáltatás alól. (Ekkor még azt hitték, hogy Kovács sérülése halálos). A Háznak azzal a részvétellel kell napirendre térni az eset felett, amellyel egy örült rémlettét fogadni kell.

Elnök ezután hamarosan megindokolta a házszabályok kezelése tekintetében folytatott eljárását. Hivatkozott arra, hogy a kizárt képviselőket is beengedte a Házba, holott elnöki kötelessége az lett volna, hogy

ezt megakadályozza. Neki kötelessége a magyar parlament munkaképességét biztosítani, ennek tesz eleget minden cselekedetével. Az ülést öt percre fölfüggeszti.

Szünet után

Jankovich Béla elnököl. A Ház harmadszori olvasásban elfogadja a *honvédség bünvádi eljárásáról, a debreceni és pozsonyi egyetemek felállításáról és az Amerikával kötött szerzői egyezményről* szóló törvényjavaslatokat. Napirend szerint következik a

Polgári perrendtartás

életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.

Plósz Sándor előadó részletesen megindokolja a javaslatot.

Székely Ferenc: A javaslat előnyeit fejtegeti és elmondja, hogy a bírák rendszeres áthelyezése csak azokat sujtja, akik koruk vagy egyéni képességük folytán nem képesek betölteni hivatásukat. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Blánár Béla: Az ügyvédi kar számára biztosított előnyökért mond köszönetet a miniszternek, a javaslatot elfogadja.

Székely Ferenc válasza és **Nemes Zsigmond** felszólalása után a Ház általánosságban elfogadja a javaslatot.

A részletes tárgyalás után **Plósz** előadó több módosítást tett, melyet a Ház a részletekkel együtt elfogadott.

Khuen-Héderváry gróf: Hiányos volna a napló, ha a mai ülésen előfordult galád bűncselekmény felett nem adnánk felháborodásunknak kifejezést. Csak az mentheti, hogy örült követte el. Ismerjük az elnök ur jellemét és bátorságát (egész párt feláll és percekig tapsol) és midőn a parlamentarizmus megvédésében ilyen orvátmadásnak volt kitéve, hálát adunk a gondviselésnek, hogy drága életét megmenthette, (a párt felállva tapsol). Pártunk nevében kifejezést kell adnunk a legnagyobb bámulatunknak, hősies magatartása felett.

Tisza István: Fogadják a rokonszenvük és bizalmuk kifejezéseért halás köszönetemet. Egyszerűen kötelességemet teljesítettem és igyekezni fogok kötelességemet a jövőben és teljesíteni. Boldog leszek, ha ezáltal bizalmukat a jövőben is kiérdemlem. Javasolja, hogy d. u. 4–6-ig tartson az ülés, melyen mentelmi ügyeket tárgyaljon a Ház.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés vége 2 óraker.

Tisza és felesége.

A merényletet követő szünet alatt a munkapárt folytonos éljenzések között kísérté ki Tiszát a folyosóra.

— Bocsánatot kérek — mondta Tisza — de egy pillanatra felkeresem a feleségemet. Azzal sietett az erkélyre.

— Angyalom csak egy percre kérettlek. — Megölelte a feleségét és pár pillanattig átölelve tartotta. Azután halkán elmondta a drámai jelenet rövid lefolyását. A grófné az egész idő alatt sirt.

Az utca.

Az utca közönsége ma is izgatott érdeklődéssel leste a Házban történeteket. Mikor az ellenzéki képviselőket kivezette a rendőrség, az utcán zajos éljenzéssel fogadták őket. Jókora tömeg verődött össze, mely Justhot és társait az Országház kávéházba kísérté, amely most állandó gyülekező helye a tanácskozáshoz kizárt képviselőknek. Justh itt hosszabb beszédet tartott, amelyben vázolta a ma történeteket, majd kijelentette, hogy a küzdelmet a véksőkig fogják folytatni.

Prónay Dezső báró Pest vármegye közgyűlésén tiltakozó indítványt fog tenni a kormány erőszakos eljárása ellen.

Az ötödik golyó.

A parlamentben megejtett helyszíni szemle szenzációs eredményre vezetett. Kovács revolveréből ugyanis csak négy golyó hiányzott, holott a teremben öt lövés dördült el. Mind az öt golyót meg is találták.

Az egyik Browningból ered és az iránya azt mutatja, hogy *munkapárti oldalról lőtték*. Megindult a vizsgálat, hogy a munkapárti sorából ki használt r. volv. rt.

Bethlen Oszkár, Bede Jób és Kopár Ferenc ujságírók bünvádi feljelentést tettek **Nagy Sándor** ellen. — **Lukács László** miniszterelnök a képviselők és ujságírók afférjára vonatkozólag kijelentette:

— Ugy értesültem, hogy az ujságírókat semmi kifogás sem érheti. Remélem, hogy az affért közmegelegedésre sikerül majd elintézni.

Egyébként **Nagy Sándor, Pekár Gyula és Podmaniczky** képviselők kimagyarázták izgatott és indokolatlan viselkedésüket az ujságírók előtt.

Kovács Gyula, mint pécsi diák.

A mai politikai merénylet hőse, **Kovács Gyula** testvéreivel együtt Pécsen élte le diákéveit. **Strasser** Henrik inámi bérlő áldott, jólelkű feleségével, gyermekeivel fiának, az idősebb Gyulának és Mihálynak, (Szunyogh Mihály volt orsz. képviselő), leányának tanulóévei alatt a Király utcában, a Hamerli féle házban lakott és a családnak sok jó barátja volt Pécsen. Később a szülőknek Dombóvárra való költözködése után a gyermekek magánháza kerültek kosztra, kvarterlyba. Gyula a főreáliskolának volt mindig jólelkű növendéke és itt épen most 19 éve, 1893-ban érettségizett. Szorgalmas, elég jó diák, jó pajtás volt, de iskolatársai emlékeznek arra, hogy jussát nem hagyta. Akkoriban apróbb, gyermekes csempaték voltak a pécsi gimnázisták és realisták között és akkor még **Strasser Gyula** mindig elől járt, amikor a realisták önérzete volt veszélyeztetve. Szülők a gyermekek szórakoztatására kis bányát tartottak a házban, azt nagyon szerette Gyula is. Egy ízben nagy verekedés volt köztük a realisták és gimnázisták között. A bajvivásra ki voltak szemelve a diákok hősei is és ki volt szemelve a hely, ahol találkozni fognak. **Strasser Gyula** jó pajtásait megkérte, ha ő nem térne vissza, viseljék majd gondját az ő báránykájának! El volt tehát készülve a legrosszabbra és olyan jó szívé volt, hogy fájt neki a gondolat, hogy esetleg el kell hegynia báránykáját. A tanárok azonban neszét vették a készülő diák háborúnak és a kéréletlen pedellus, akinek nagyobb respektusa volt akkor a diáknál most mint Budapest rendőri, csendőri és katonai készültségének, erélyes föllépésével szétkergette a haragos diákokat és (**Strasser**) **Kovács Gyula** viszontláthatta az ő báránykáját. Élénken elképzeljük azt a mérhetetlen fájdalmat, mely ma a merénylet édes anyjának lelkét betölti és azt a végtelen szomorúságot, mely édes anyját, testvéreit, hozzátartozóit rabul ejtették. Tudjuk, megtették mindent, hogy távol tartsák most Gyulát a politikai küzdőtérrel, mely megzavarta lelke egyensúlyát. De iránta való gyengédségből tulszigoruan gyengék voltak vele szemben. És aki diákkorában fájdalmasan bucsuzott el báránykájától amikor verekedni ment, ma a képviselőház elnökét akarta megölni és azután önmaga ellen emelte a gyilkoló Browningot. Ma nem mutatkozott a láthatáron a csillapító pedellus és annyi ember láttára, a pillanat hatása alatt háborítlanul követhette el tettét, mert mindenkit megdermesztette a szenvedély e váratlan kitörése. *Hála a vélelennnek, hogy az nagyobb katasztrófának nem volt előidézője.*

A délutáni ülés.

4 óraker lépett az ülésterembe **Tisza** elnök, ahol az ellenzék 105 tagja foglalt helyet. **Tisza** erre behívatta a rendőroket és **Pavlik** felszólította a kizárt képviselőket a távozásra. Egy sem ellenkezett. Csendben, szó nélkül kivonultak. **Bakonyi Samu** ezeket jegyezte meg:

— Mikor egyik társunk haldoklik, akkor mi nem rendezhetünk botrányokat. A mai szomorú napot csendben akarjuk eltölteni.

Tisza fél 5-kor megnyitotta az ülést. Jelentette, hogy **Ráth Endre** kizárási ideje letelt, holnap megjelenhet a Házban.

Kenedi Géza betérjesztette **Beck Lajos** mentelmi ügyét. **Beck** 1910-ben tintatartóval dobálta meg **Khuen** és **Serényi** minisztereket, ezért kérte a bíróság kiadását. Kiadták.

Darvai Fülöp ezután 21 mentelmi jog felfüggesztését terjesztette elő, amely már az újabb zajongókra vonatkozik. Az előadói javaslatot elfogadták.

A holnapi ülésen **Vadász Lipót** fogja megindokolni a házszabályrevízió módosítása tárgyában benyújtott indítványát.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés 6 óraker véget ért.

A munkapárt.

A munkapárt körében ma az az óhaj merült fel, hogy leghelyesebb volna a ház üléseit elnapolni. **Berzeviczy Albert** áll a mozgalom élén, aki az óhajot tolmácsolta **Lukács** miniszterelnöknek. **Lukács** még nem válaszolt. A mai esemény egyébként nem volt kihatással a munkapártra és legkevésbé bontotta meg annak sorait. Híre járt ma, hogy **Kabós Ferenc** és még néhányan kilépnek a pártból. **Kabós** maga cáfolta meg ezt, megjelent a házban, ahol élénken beszélgetett a munkapártiakkal. A munkapártból egyetlen kilépés sem történt, egységesen megy tovább eddigi útján.

A Nap-tól ma megvonták a vasuti pályaudvaron való árusítását jogát. Holnap meg fogják vonni a *Pesti Hirlaptól* és a *Pesti Naplótól* is.

Tisza és **Lukács** lakását megkettőzött őrség őrzi. **Tisza** lakásán ezenkívül detektívek is tartózkodnak.

A munkapárt klubhelyiségében ma igen sokan jártak fenn. Mikor **Tisza** belépett, percekig viharosan megéljeneztek. **Tisza** könyekig meghatva mondott köszönetet a párt szeretetének imponáló megnyilatkozásáért. Ezután a képviselők élénken elbeszélgettek a mai izgalmas eseményekről és a helyzetről.

Az ellenzék manifesztuma.

A szövetségzett ellenzék ma bocsátotta ki a nemzethez intézett manifesztumot. Hivatkoznak arra, hogy a kormány ultimátumát nem fogadhatták el. Erre következett az erőszak, a házszabályok felfüggesztése. A legutóbbi napokban hozott törvényeket érvénytelennek minősítik és felhívják a nemzetet, hogy **Tisza** és **Lukács** erőszaka és törvénytírása ellen emeljék fel tiltakozó szavukat.

A szövetségzett ellenzék intézőbizottsága délután a néppárt helyiségében tartott ülést **Zichy Aladár** gróf elnöklésével. Utána közös értekezlet volt, amelyen **Zichy** bejelentette az intézőbizottság ama határozatát, hogy a szövetségzett ellenzéki pártok holnap délelőtt kilenc óraker testületileg vonulnak a képviselőházba. Találkoznak az Országház kávéházban, ahol a közelebbi utasítást meg fogják kapni. Elhatározták ezenkívül, hogy minden vasárnap az ország más-más vidékén tartanak *agitációs népgyűléseket*. Az első most vasárnap **Zentán** lesz, **Fernbach Károly** kerületében. Rendkívül hevesnek ígérkezik az aradi népgyűlés. **Jászberénybe** **Apponyi Albert** gróf vezetésével megy le a szövetségzett ellenzék, **Makón** pedig az alföldi és délvidéki ellenzéki pártok fognak együttes népgyűlést rendezni.

Az egyetemi ifjuság a választójogi Liga helyiségében ma gyűlést tartott és elhatározta, hogy vasárnaponként agitációs gyűlést rendeznek a vidéken a választói jog érdekében a szövetségzett ellenzék támogatására.

= **A pécsi Nemzeti Munkapárt** hétfőn délután 5 óraker a Pécsi jótékony nőegyesület helyiségeiben ülést tart, melyre az e.nökség ezen uton hívja meg mindazokat, akik ezen párt törekvéseivel rokonszenveznek. Az e.nökség a tagokat minél nagyobb számban való megjelenésre kéri, mivel fontosabb természetű ügyet kell megbeszélni.

= **Népgyűlés** **Pécsen** a politikai erőszak ellen. **Hajdu Gyula** dr., **Schvarcz Gábor** dr. és **Szabó József** pécsi lakosok, bejelentették ma délután a rendőrfőkapitánynak, hogy: a politikai erőszak, az általános választói jog és a véderőreform napirenddel, vasárnap